

Oscar Nyström en stark man som stred för Brastad.

Ur Lysekilsposten 2020-04-02.

Av Terje W. Fredh

Betydande kommunalmän som gjort mycket för sin kommun glöms på sikt bort. Lysekil har till exempel inget minnesmärke på politikerna som gjort stora insatser för sin kommun.

Vid en vandring i Brastad centrum fann jag i den lilla parken en minnessten över Oskar Nyström och hans maka som under åren från 1914 och många år framåt såg till att Brastad kom att växa.

Oscar Nyström berättar om Stångenäset när kungen var på besök 1955. Till vänster politiker Ivar Bohman, och till höger politiker Gunnar Johansson

Oskar Nyström var från Främmestad, Västerlanda och avlade folkskollärare- och organistexamen. Första tjänsten var i Brastad (Lökebacken) 1914, då han var bara 23 år gammal. Han blev landstingsman och revisor. I Brastad blev han fullmäktigeordförande, ledamot i valnämnd, skolstyrelse, barnavårdsnämnd och ledamot i Lysekils Järnvägsstyrelse. Han var med och startade Bro föreläsningssällskap och Stångenäs hembygdsförening (finns idag och är mycket aktiv). Stångenäset med många stenhuggare drabbades hårt av kriser och strejker med betydande fattigdom.

Stark tro på utveckling

Nyströms styrka var hans starka tro att se till att Brastad lever vidare och utvecklas. Brastad hade i början av 30 - talet 3 800 invånare där 900 var arbetslösa. I slutet av 30 - talet startade Nyström tillsammans med sina S-kollegor en offensiv att locka industri till Brastad att ersätta nedgången inom stennäringen.

Nyström tog många gånger tåget till Stockholm för att tala med myndigheter och företag och till Göteborg för att träffa landshövdingen,

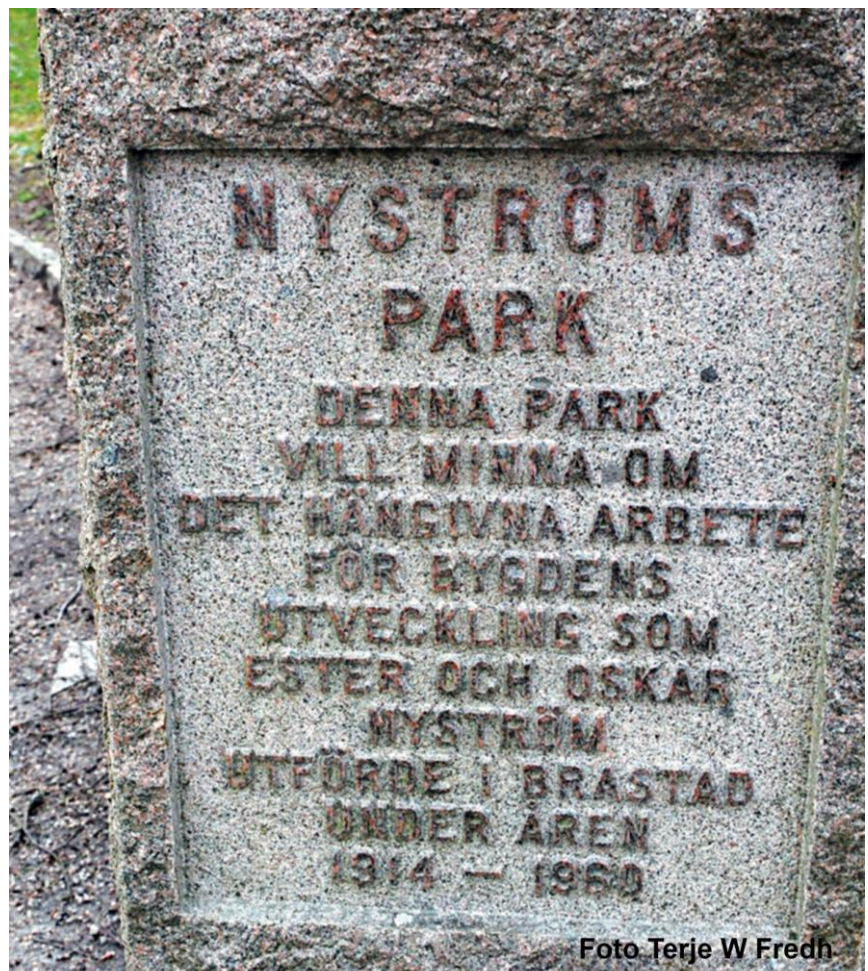

Foto Terje W Fredh

Stångenäs kommun hedrade Ester och Oscar Nyström för deras insatser i kommunen. Ett grönområde i centrum fick namnet Nyströms park samt en granittavla med inskription

Gasmaskfabriken

1939 fanns det behov av en fabrik som gjorde gasmasker, den fick Nyström förlagd till Brastad, 300 personer arbetade skift med gasmasker. 1942 hade det svenska behovet täckts, kommunen stod med en tom fabrik. Då tog Nyström kontakt med Ernst Johansson, ägare till Göteborgs konfektionsfabrik. Nyström erbjöd fabrik och arbetskraft. Konfektionen kom och fanns i Brastad under många år. Det blev presenningsfabrik, gjuterier och Jonserefs AB, motorsågfabriken finns än idag och är en av kommunens stora arbetsplatser. Kommunen fick en bank etablerad i Brastad.

Vid ett besök i Brastad nyligen frågade jag äldre ordsbor om Oskar Nyström. Svaret blev att "Nyström och politikerna räddade Brastad från att försvinna och bara bli en järnvägsstation". Samma personer tyckte att parken där Nyströms minnesmärke står behöver snyggas upp vilket också skall ske. Parken har dessutom en stensulptur av Pål Svensson.

Det berömda talet

Nyström var känd som en mycket verbal person och hans inlägg i fullmäktige kunde bli mycket långa. Våren 1953 fick Brastad besök av dåvarande Kungen. De beslutande hade tillsammans med kungens adjutanter lagt upp ett halvdagarsprogram med besök på industri, kyrka och skolor.

Vid en offentlig träff i centrum skulle kommunrepresentanterna Ivar Boman, Gunnar Johansson och Oskar Nyström hålla korta tal till Kungen. Boman och Johansson höll sina tider, men det blev lite katastrof när Nyström skulle tala. Hans fem minuter blev 25 minuter, berättade min vän Bengt Kjellsson som var på plats. Kungen fick en resumé vad Brastad kommun gjort. Till sist tröttnade både Kungen och åhörarna.

Anmärkningsvärd insats

Må vara att det var lättare att få industri till småorter på den tiden, men Oskar Nyström och hans kollegor gjorde en anmärkningsvärd insats, till största delen ideellt arbete, oavlönat, med kärlek till orten. Nyström var lärare och organist tills han gick i pension 1960